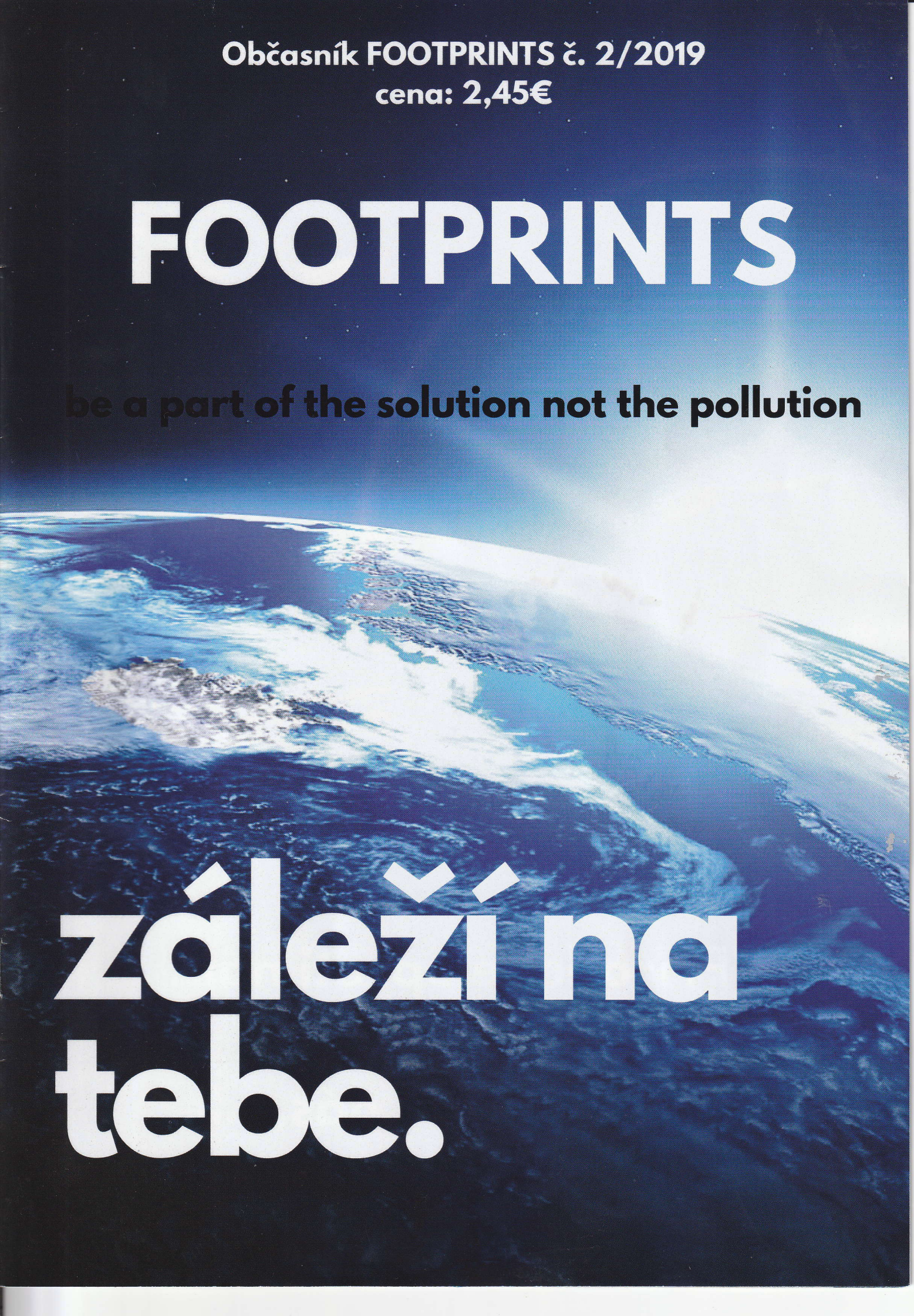

Občasník FOOTPRINTS č. 2/2019

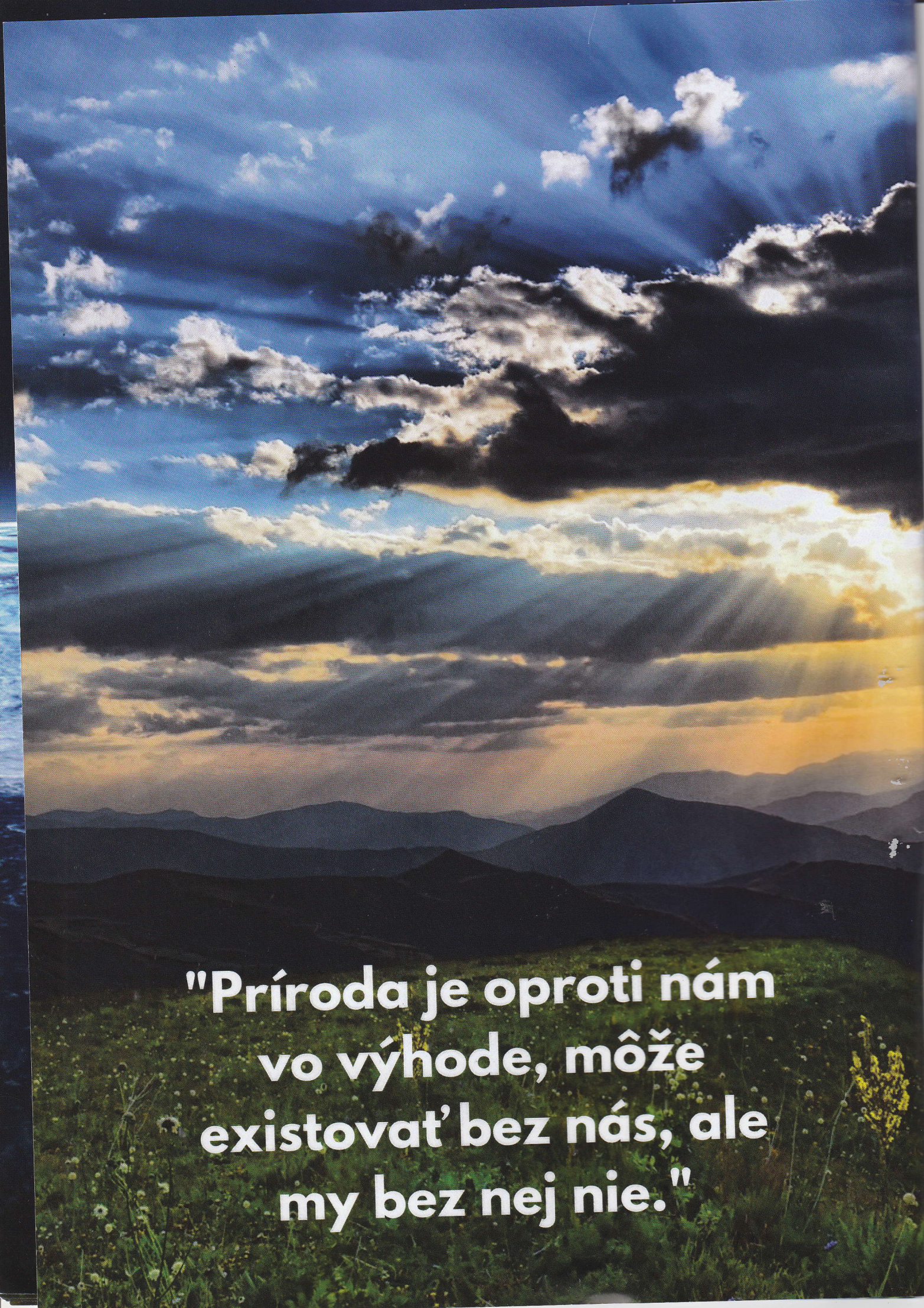
cena: 2,45€

FOOTPRINTS

be a part of the solution not the pollution

záleží na
tebe.

**"Príroda je oproti nám
vo výhode, môže
existovať bez nás, ale
my bez nej nie."**

OBSAH:

4 - 5 Fridays for Future
5 - 6 Nahraditeľné produkty
7 - 10 Rozhovor
10 Vedeli ste, že...

REDAKCIA:

Tatiana
Svrčková

Kristína
Oškerová

Michaela
Fandelová

Zmeňme seba a spolu zmeníme celý svet. Spolu k lepším zajtrajškom. Footprints.

Footprints z angl. "stopy". Názov zobrazuje všeobecné postavenie človeka v spoločnosti, vo svete, v prírode. Existuje mnoho funkcií, ktoré na Zemi spĺňame. Nebudem ich všetky menovať, no v súčasnosti si všímame, že nespočetne veľa minút trávim vytváraním stôp. V spoločnosti stopy, ako napríklad drobné radosti blízkym, vo svete veľké úspechy pre národ a v prírode naopak veľké sklamanie vo forme každodenného zbytočného odpadu, ľahostajnosti a vedomého prehliadania problémov, ktoré takmer určite zmenia našu budúcnosť. Za týmto fatálnym zvratom stoja rôzne dôvody. Najčastejšie vyskytujúce sa sú nedostatok času, vzdelania, túžba svetových firiem po enormných ziskoch alebo v neposlednom rade naša lenivosť. Možno si neuvedomujeme, že niektoré ekologické stopy nás prežijú aj desaťkrát.

Naša Zem nás nepotrebuje. My ju
áno!

Redakcia FOOTPRINTS

#FRIDAYSforFUTURE

V piatok dňa 15. 03. 2019 otriasol svetom jednotný hlas študentov, ktorí sa rozhodli bojovať za svoju budúcnosť a upozorniť na problematiku klimatickej krízy. Uskutočnili sa štrajky a pochody po celom svete, vo viac ako 125 krajinách. Do globálnej iniciatívy, ktorú vlni iniciovala 15-ročná Švédka Greta Thunberg, sa zapojili aj Slováci.

Ako to všetko začalo?

Všetko sa začalo v auguste roku 2015, po tom, ako sa Greta Thunberg rozhodla nebrať klimatickú krízu na ľahkú váhu. Rozhodla sa teda zobrať opraty do vlastných rúk. Greta začala sedávať pred Švédskym parlamentom každý pracovný deň počas troch týždňov, aby zdôraznila nedostatok pozornosti, venovanej klimatickej kríze v parlamente. Týmto činom si na svojich sociálnych sieťach získala množstvo priaznivcov, ktorí boli ochotní pomôcť zrealizovať jej plán. A tak sa vytvorila rozsiahla sieť študentských protestov po celom svete.

Prečo protesty organizujú školáci?

Študentské protesty sú spôsob, ako celý problém uviesť na pravú mieru, aby ľudia pochopili, že skutočné následky klimatických zmien sa dotknú najmä budúcich generácií. Veľa študentov ešte v tom čase nedosiahli 18 rokov, a tak sa nemohli zúčastniť vo voľbách. Protest bol preto ich možnosť vyjadriť názor na aktuálne politické dianie v krajine.

Aké sú ich požiadavky?

Tu je niekoľko bodov, na ktoré bol kladený dôraz počas štrajkov:

- pre udržateľnú budúcnosť
- pre globálnu klimatickú spravodlivosť
- pre zdravé životné prostredie
- pre potravinovú bezpečnosť
- pre sociálnu spravodlivosť
- pre nás a všetky budúce generácie

Zaujal ťa tento článok a chceš spraviť aj ty niečo pre zmenu? Podpor #FridaysForFuture a bojuj s nami za NAŠU budúcnosť!

**"Hovoríte, že svoje deti nadovšetko milujete, no kradnete im budúcnosť priamo pred ich očami."
- Greta Thunberg**

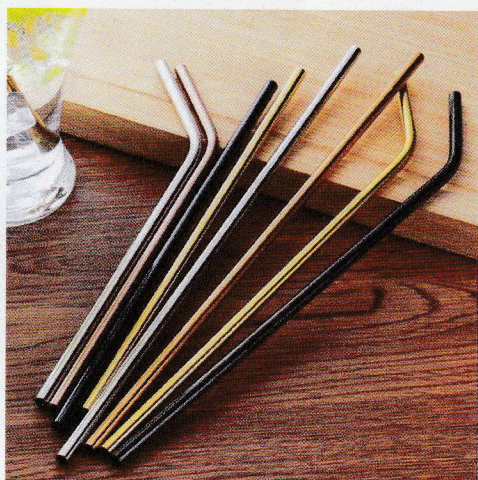
Nahradiateľné produkty

Čoraz častejšie sa môžeme na sociálnych sieťach stretávať s novým trendom - Zero waste, ktorý sa stáva medzi ľuďmi stále populárnejší. Jedná sa od organizovanej výmeny oblečenia a bezobalových obchodov, až po tzv. REUSABLE PRODUCTS. Ide o jednoduché produkty, ktorými dokážeme nahradiť produkty na jedno použitie - a tým tvoriť menej odpadu. Tieto náhrady sa dajú kúpiť v bezobalových obchodoch, no väčšina z nich sa dá s minimálnym úsilím vyrobiť doma. A preto vám dám zopár tipov na tieto ekologické produkty:

Odličovacie tampóny -
výborná náhrada za klasické
vatové tampóny. Pokiaľ máte
doma staré tričká, ktoré by
ste inak vyhodili, skúste z
nich najskôr vystrihnúť zopár
krúžkov a tie zošiť po dvoch
dokopy. Po použití ich stačí
len oprat' a môžu sa
používať znova. :)

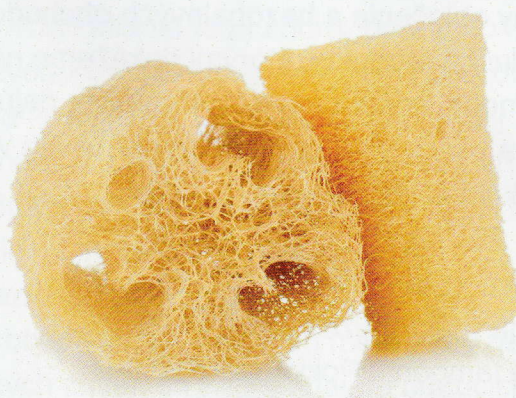

Vrecúška na desiatu - už nedávajte jedlo do igelitových tašiek. Zo starých záclon alebo tričiek môžeme vytvoriť krásne vrecká, ktoré sa s pomocou šnúrky dajú pekne zavrieť a dajú sa využívať znova a znova.

Kovové slamky - vedeli ste, že slamky tvoria spolu s ostatnými plastovými jednorazovými výrobkami až 70% odpadu v oceánoch? Už žiadne slamky v oceánoch. Teraz už len kovové slamky.

Lufa - typ prírodnej špongie, ktorá sa nemusí využívať iba v kuchyni na umývanie riadu. Taktiež je skvelá pre masáž tela. Pomáha mierniť prejavy celulitídy a omladzuje pokožku. Po približne mesiaci používania ju stačí len vyhodiť na kompostovisko.

Generačné environmentálne interview.

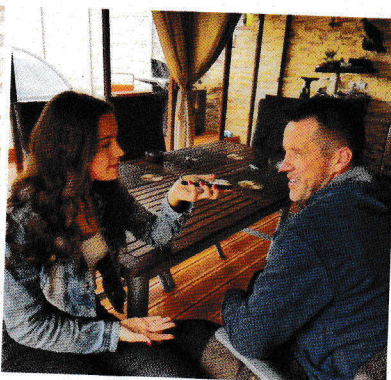

Cieľom tohto interview je spraviť malý prieskum s pár respondentmi a zistiť ich názory a odpovede zo života, aby sme Vám, našim čitateľom, priblížili ako sa ekologická situácia menila v priebehu troch generácií. Tak neváhajte a prečítajte si inšpiratívne odpovede a príbehy našich respondentov.

Respondenti:

Anka (66)

Peto (40)

Romanka (18)

1. Zaspomínajte si do svojej mladosti... v akej miere ste sa vy alebo vaši rovesníci zaujímali o ekológiu a klimatické zmeny?

Anka:

Riešili sme len odpad, ktorý sme produkovali v domácnosti. O ekológiu a klimatické zmeny sme sa nezaujímali skoro vôbec.

Peto:

Takmer v žiadnej miere alebo ak áno, tak iba úplne v základnej. Nikto nám o tom nič nepovedal, jednoducho to nebolo také "Haló" ako to je dnes.

Romanka:

Môj záujem o ekológiu odštartovalo štúdium na strednej škole. Na základe toho, že tu skutočne takmer na každej hodine riešime ekológiu a ako môžeme pomôcť životnému prostrediu si myslím, že sa zaujímame vo veľkej miere.

2. Existovali štrajky, podujatia, prednášky ohľadom našej planéty?

Anka:

Za mojej éry nič také nebolo. Nikto to nepropagoval.

Pet'o:

Na takéto veci si vôbec nespomínam. Možno to existovalo niekde mimo Slovenska, u nás určite nie. Pamätám si na nejaké podujatia a pochody, no tie vôbec nesúviseli s ekológiou.

Romanka:

Áno, samozrejme. Nedávno bol štrajk ten z Fridays for future, ktoré založila 16-ročná švédka. Síce som tam nebola, ale viem o tom a veľmi sa mi páči tá myšlienka.

3. Rozprávali ste sa o tejto téme v škole?

Anka:

Jediné na čo nás učitelia upozorňovali bolo, aby sme nenechávali v prírode odpad a neznečisťovali ju. Len nás viedli k základnej výchove a rozprávali sme sa o veciach, ktoré by mali byť automatické. Aj to veľmi málo.

Pet'o:

Nie. Nepamätám si na to. Chodili sme na branné cvičenia a zdržiavali sa v prírode, to áno. Ale diskusie a podobné podujatia sa vôbec neorganizovali.

Romanka:

Myslím si, že sa o tom rozprávame dosť veľa. Robíme aj rôzne projekty. Takže určite áno.

4. Mali ste o klimatickom probléme nejaké info?

Anka:

Nemali sme. Nebola to práve téma, ktorou by sme sa zaoberali.

Pet'o:

Nie, nemal nám ich kto poskytnúť.

Romanka:

Áno, lebo aj na viacerých hodinách, ale najmä na hodine anglickej hospodárskej geografie sa o tom veľa rozprávame. No taktiež vo vlastnom záujem čítam články a pozerám videá. Myslím si, že informácii mám skutočne veľa.

**5. Na škále od 1 do 10
ohodnot'te naliehavosť
situácie a mieru
znečisťovania vo vašich
17 – 20 rokoch.**

Anka:

Musím povedať, že vtedy sa na tú ekológiu tak nepozeralo. Všetci sme vedeli, že máme udržiavať poriadok, ale situácia nebola naliehavá ako dnes a hlavne sa riešili iné problémy. Hodnotím 2 až 3.

Pet'o:

Odhadujem 5. Pretože v mojich sedemnástich sa už kúrilo plynom, mnoho spotrebičov spotrebovávalo zbytočne veľa energie. Dnes má každé zariadenie úsporný režim. Pamätám si, že sa veľa kúrilo najmä s drevom a ostatné energie boli takmer zadarmo oproti tomu čo platíme dnes.

Romanka:

Ja by som povedala 9 možno až 10. Situácia momentálne je reálne akútna. Ja si myslím, že sme mali začať už dávno. Síce verím, že planétu zachránime ale musíme sa o tom nie len rozprávať ale aj konať v prospech prírody!

**6. Zmenili ste názor na
ekologické problémy
počas svojho
dospievania?**

Anka:

Mňa sa to osobne až tak nedotýka. Vy mladí ste na sociálnych sieťach a tam sa dozviete hocičo. Ja mením svoj názor len na základe toho čo vidím vonku, v prírode.

Pet'o:

Áno, samozrejme. Kedysi to nefungovalo tak ako to funguje teraz.

Romanka:

Určite áno, hlavne ako som povedala, keď som prišla na strednú.

**7. Ako išli roky
pozorujete zmeny
v životnom prostredí
alebo v spoločnosti? Ak
áno aké?**

Anka:

Áno, dnes je to celkom inak. Vidno to už len na počasí. Zimy boli tuhšie všade bolo veľa snehu potom prišla jar, leto, jeseň a stále dokola. Teraz akoby sa zima s letom spájala. Prirodzený kolobeh je narušený, raz je teplo a zrazu úplná zima.

Pet'o:

Zoberme si napríklad také kauzy proti plastovým sáčikom a slamkám. Keď som chodil na základnú tak sme mali každý deň desiatu v sáčiku. Ale len papierovom! Nevyrábali sa, nikto ich sem nedovážal. Momentálne máme tie výrobky dostupné ale bojujeme proti nim. Ďalším príkladom je poľnohospodárstvo. Vysádzajú sa iné kultúry a celý systém funguje inak. Firmy vidia zisky a všade sa sadí len repka a slnečnica. Kedysi políčka bohaté na rôznu úrodu, dnes znehodnotené pesticídami a postrekmi a trpí tým aj zver žijúca na poli. Ja vnímam tie zmeny v priamom kontakte s prírodou. V minulosti sme sa mohli kúpať v potoku, piť odtiaľ čistú vodu, žili tam dokonca aj raky. Dnes sa tam chodí pozrieť. Namiesto rakov tam nájdeš zelenú vodu a olejové škvrny.

Romanka:

Veľa ľudí sa podľa mňa snaží o zmenu. Nedokážem to až tak dobre posúdiť ale snažím sa aj ja šetriť našu planétu.

8. Čo robíte vy pre
záchranu životného
prostredia?

Anka:

Snažím sa sama si
dopestovať úrodu.
Zásadne nepoužívam
chemické postreky.
Napríklad na zemiakoch
pozberám mandelinky.
Nepodporujem
veľkochovy, lebo chovám
sliepky, ktoré mi dávajú
kvalitné vajčka.
Nenakupujem zbytočne
ani oblečenie, ktoré
nepotrebujem.

Pet'o:

Separujem domový
odpad. Viem, že sa to
nedá úplne ale snažím
sa minimalizovať aj
odpad, ktorý
vyprodukujem.

Romanka:

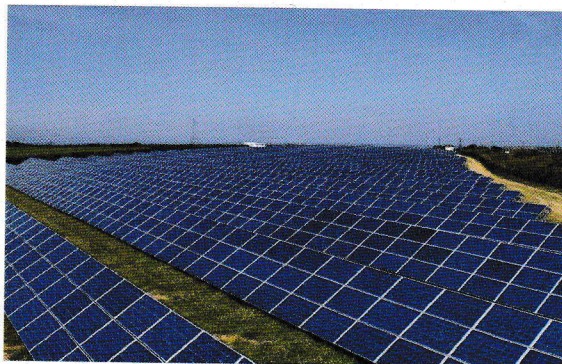
Môžem povedať, že asi
pred mesiacom sme
s kamarátkami vyzbierali
všetok odpad v našej
dedine. A veľmi sa teším,
že to malo taký vplyv
a takú motiváciu najmä
na dospelých, že sa sami
rozhodli podobnú udalosť
zorganizovať. Nazvali to
Deň Zeme a vyzbierali
odpadky aj po okolitých
dedinách.

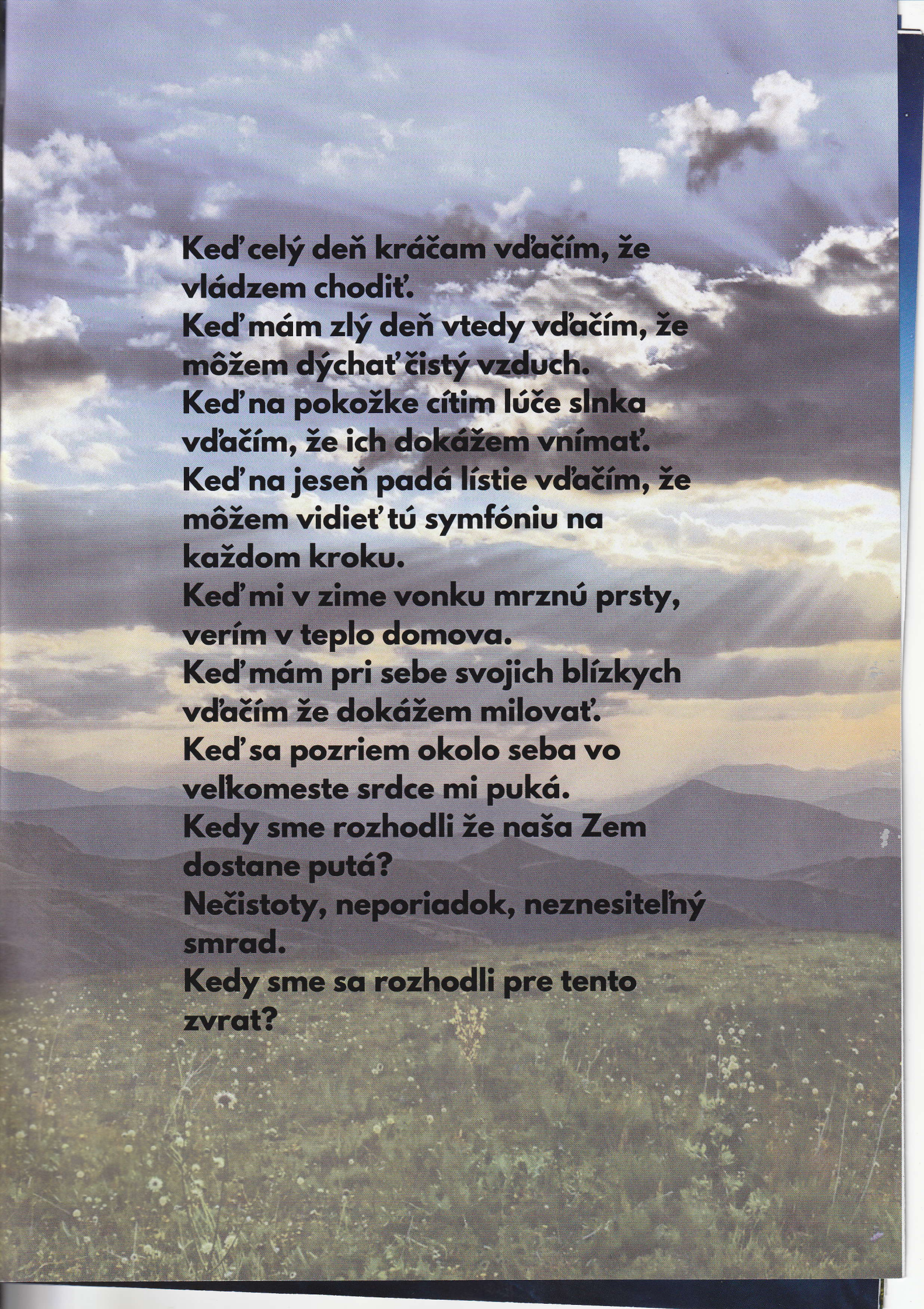
vedeli ste, že...

**... priemerný Slovák
ročne vyprodukuje až
400 kg odpadu, z
čoho iba 23% sa
recykluje a 66%
putuje na skládky?**

**... až 81,9%
elektrickej energie na
Slovensku je
vyrobených
jadrovými
elektrárnami, 10,5% z
uhlia a biomasy a
7,6% vodnými a
fotovoltaickými
elektrárnami?**

**... takmer 90%
elektrickej energie na
Slovensku, ktorá je
dodaná do siete, je
bez emisii CO₂?**

**Ked' celý deň kráčam vďačím, že
vládzem chodiť.**

**Ked' mám zlý deň vtedy vďačím, že
môžem dýchať čistý vzduch.**

**Ked' na pokožke cítim lúče slnka
vďačím, že ich dokážem vnímať.**

**Ked' na jeseň padá lístie vďačím, že
môžem vidieť tú symfóniu na
každom kroku.**

**Ked' mi v zime vonku mrznú prsty,
verím v teplo domova.**

**Ked' mám pri sebe svojich blízkych
vďačím že dokážem milovať.**

**Ked' sa pozriem okolo seba vo
veľkomeste srdce mi puká.**

**Kedy sme rozhodli že naša Zem
dostane putá?**

**Nečistoty, neporiadok, neznesiteľný
smrad.**

**Kedy sme sa rozhodli pre tento
zvrat?**

V zmysle autorského zákona uvádzame, že všetky obrázky použité v našom časopise sú stiahnuté z internetu.